

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Ільїн Ігор Васильович,

аспірант кафедри права та публічного управління
Житомирський державний університет імені Івана Франка,

Купрійчук Василь Михайлович,

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри права та публічного управління,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир.

Публічне управління соціальними ризиками в сфері охорони здоров'я, як і управління будь-якою іншою системою, слід розглядати як процес впливу керівної підсистеми на керовану. Метою такого впливу є забезпечення трансформації системи до нового, бажаного стану в майбутньому. Цей процес реалізується за допомогою різноманітних інструментів, зокрема методів, методик, операцій, алгоритмів дій, процедур, технік, управлінських технологій та комунікаційних стратегій.

Публічне управління соціальними ризиками у сфері охорони здоров'я являє собою владну діяльність відповідних суб'єктів адміністрування, що здійснюється на різних рівнях і нерозривно пов'язана з актуальними викликами сучасності. З огляду на складність і багаторівневість системи охорони здоров'я в Україні, а також широкий спектр функцій суб'єктів публічного управління – від забезпечення загального управління до ліцензування медичної діяльності, акредитації закладів охорони здоров'я, контролю виконання законодавства та ліцензійних вимог – ефективний розвиток цього управління можливий лише за умови злагодженої,

систематичної та безперервної роботи всіх механізмів публічного адміністрування [5, с. 109].

Охорона здоров'я є невід'ємною складовою соціальної і гуманітарної політики держави, оскільки вона спрямована на забезпечення здоров'я як показника соціального благополуччя людини і населення держави в цілому шляхом здійснення політичних, економічних, правових, соціальних та медичних заходів з метою збереження соціального і гуманітарного потенціалу нації.

В сучасних умовах політичних і соціально-економічних трансформацій в Україні стає дедалі важче зберігати і забезпечувати одну з базисних функцій держави – забезпечення належного рівня здоров'я населення, стану системи охорони здоров'я. Разом з тим, актуалізація ролі людини в постіндустріальному суспільстві XXI століття виявила важливість здоров'я в його сучасному сенсі, що зафіксовано в політичних документах міжнародного, європейського та національного рівнів. Охорона здоров'я в сучасності є не тільки завданням галузі, але й метою соціальної політики та державної стратегії в цілому.

Цілі та завдання охорони здоров'я населення з дотриманням принципів рівності та справедливості залишаються пріоритетом держави, але змінюється контекст їх вирішення і інструменти досягнення [1].

Контекст формування публічного управління соціальними ризиками у сфері охорони здоров'я утворює низка чинників – політична та соціально-економічна ситуація в державі, спрямування розвитку соціальної політики, демографічна та екологічна ситуації в країні, а також глобалізаційні та євроінтеграційні вектори розвитку держави.

Система публічного управління соціальними ризиками сферою охорони здоров'я має риси як загальної (універсальної) системи публічного управління, так і специфічні особливі риси управління соціально-культурної (гуманітарної) сфери [2].

В Люблянській хартії з реформування охорони здоров'я у Європі (1996 р.) «система охорони здоров'я» трактується як система, що заснована на етичних цінностях, спрямована на

поліпшення здоров'я, задоволення потреб населення та поліпшення якості, ґрунтується на надійній системі фінансування, орієнтована на первинну медико-санітарну допомогу [1, 3].

За визначенням ВООЗ (2005) система охорони здоров'я – це сукупність, усіх організацій, інститутів і ресурсів, головною метою яких є зміцнення, підтримка та відновлення здоров'я населення.

У програмі ВООЗ «Здоров'я для всіх на 21 століття» зазначається, що охорона здоров'я – це сукупність сумісних засобів, що приймаються на рівні суспільства і направлені на посилення громадського контролю за факторами, що визначають здоров'я населення.

В Основах законодавства України про охорону здоров'я (стаття 3) охорона здоров'я – це система заходів, які здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, закладами охорони здоров'я, медичними та фармацевтичними працівниками і громадянами з метою збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя [1, 4].

Список використаних джерел:

1. Соціальна і гуманітарна політика: підручник / В. П. Трощинський та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка. Київ: НАДУ, 2016. 792 с.

2. Авраменко Т. П. Державна політика щодо кадрового забезпечення сфери охорони здоров'я в умовах системних змін в Україні / Завдання держави у забезпеченні ефективної кадрової політики системи охорони здоров'я : матеріали наук.-практ. конф. за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Князевича, Н. О. Васюк. Київ: ДСК-Центр, 2015. 160 с.

3. Васюк Н. О. Механізми державного управління підготовкою керівних кадрів для системи охорони здоров'я в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми держ. упр.». Київ: НАДУ, 2013. 20 с.

4. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол.моногр.: у 2 ч. / упоряд. Я. Ф. Радиш за ред. М. М. Білинської. Київ: НАДУ, 2013. Ч.1. 396 с.

5. Стрельченко О.Г. Публічне адміністрування у сфері обігу лікарських засобів: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2019. 518 с.